

**Scenariusz lekcji języka rosyjskiego w klasie 8 realizowanej w ramach
Programu Szkół Przyjaciół Kopernika**

Temat lekcji: Mikołaj Kopernik- nie tylko astronom!

Data: 2 lutego 2023r.

Klasa: 8b

Prowadzący: Ewa Lubiak

I. Czas realizacji: 45 minut.

II. Czynności przedlekcyjne: wybór treści, sposobu nauczania, środków dydaktycznych, przygotowanie informacji o Mikołaju Koperniku w języku rosyjskim, wyszukanie nazewnictwa planet układu słonecznego po rosyjsku, przygotowanie kart pracy: wykreślanie z nazwami zawodów po rosyjsku, krzyżówki zawierającej hasło „układ słoneczny”(po rosyjsku), wężyka językowego zawierającego nazwy miast związanych z życiorysem M. Kopernika (po rosyjsku), wyszukanie krótkiego filmu biograficznego o M. Koperniku, przygotowanie materiałów koniecznych do skonstruowania planet układu słonecznego oraz nieba, wyszukanie kostiumu dla Mikołaja Kopernika, wydrukowanie nazw zawodów, które wykonywał astronom.

III. Cele lekcji:

- ogólne:

- rozwijanie zainteresowania życiem patrona szkoły- Mikołaja Kopernika
- poznawanie nazw zawodów i planet w języku obcym
- praktyczne zastosowanie nabytych umiejętności

- operacyjne:

1. W ramach sprawności rozumienia tekstu czytanego:

Uczeń powinien:

-rozumieć bardzo proste wypowiedzi pisemne

czyli:

- określać główną myśl tekstu,
- znajdować w tekście określone informacje,

2. W ramach sprawności mówienia tworzyć bardzo krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne:

- odpowiadać na pytania w języku obcym
- wdrażać się do wypowiedzania pełnym zdaniem w języku obcym
- rozwijanie umiejętności twórczego myślenia
- znajdować w tekście określone informacje

3. W ramach sprawności czytania i pisania:

- nabywać umiejętności poprawnego czytania i pisania w języku rosyjskim
- czytać krótkie teksty i rozumieć ich treść
- kształcić umiejętności odnajdywania nazw zawodów z wykreślanki
- kształcić umiejętności poprawnego pisania pismem kaligraficznym podczas układania haseł do krzyżówki (nazwy planet po rosyjsku)

- wychowawcze:

- budowanie właściwych relacji w grupie
- wdrażanie do właściwego wypełniania swoich obowiązków
- budzenie szacunku do wielkich Polaków

Przewidywane osiągnięcia:

Uczeń:

- zna najważniejsze fakty z życia astronoma
- wymienia miasta związane z jego życiem
- zna nazwy zawodów w języku obcym, które uprawiał astronom
- zna nazwy planet w języku rosyjskim
- stosuje poznaną wiedzę w praktyce

IV. Metody:

- podająca – z użyciem filmu oraz karty pracy- krótkiego życiorysu patrona w języku rosyjskim
- praktyczna – ćwiczenia w ramach stacji zadaniowych, improwizacja podczas wykonania układu słonecznego, przebranie za Kopernika ze wszystkimi jego zawodami w języku rosyjskim

V. Formy pracy:

- indywidualna
- grupowa
- zbiorowa

VI. Środki dydaktyczne:

- tablica interaktywna ifilm na youtube,, Mikołaj Kopernik – wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię”-link do filmu(3min 46 sekund) <https://www.youtube.com/watch?v=jw4okxEJ7EA>

- karta pracy- życiorys M. Kopernika w języku rosyjskim z portretem astronoma i wytłuszczonymi nazwami miast, w których przebywał oraz zawody, które wykonywał w języku polskim i rosyjskim
- załączniki do prac grupowych: wykreślanka, krzyżówka, wąż językowy oraz elementy stroju i gadzety do wykonania układu słonecznego (planety z nazwami po rosyjsku, Słońce, gwiazdy)

Przebieg zajęć:

1.Część wstępna:

- przypomnienie uczniom wiadomości z ostatniej lekcji: podstawowych pytań jakie można zadać komuś nieznanemu w języku rosyjskim by czegoś się o nim dowiedzieć;
- rozmowa na temat słynnych Rosjan, którzy jako pierwsi brali udział podróży w kosmos;
- przypomnienie, że rok 2023 został ogłoszony rokiem Mikołaja Kopernika. Szkoła również nosi jego imię i w tym roku będzie obchodziła 50-lecie nadania imienia. W związku z tym, lekcja rosyjskiego będzie poświęcona jego osobie;
- zapisanie tematu lekcji w języku rosyjskim.

2.Część zasadnicza:

- wyświetlenie filmu biograficznego o Mikołaju Koperniku- 3 min.46sekund
- rozlega się pukanie do drzwi, wchodzi postać przypominająca Mikołaja Kopernika; wita się po rosyjsku, uczniowie odpowiadają; gość na prośbę nauczyciela skierowaną w języku rosyjskim siada, uczniowie zadają mu pytania, a on odpowiada:
  - Как тебя зовут?
  - Как твоя фамилия?
  - Сколько тебе лет?
  - Где ты живёшь?
  - Ктоты?
- postać przebrana za Kopernika zadaje te same pytania uczniom, a oni odpowiadają
- nauczyciel mówi, że jak ktoś przychodzi w gości, to go częstujemy, herbatą czy kawą; my nie mamy nic do picia, lecz możemy poczęstować ciastkiem (w formie gwiazdki); nauczyciel częstuje gościa oraz uczniów; postać żegna się i wychodzi;
- nauczyciel rozdaje biografię astronoma „НиколайКоперник”, przed jej przeczytaniem, wyjaśnia nowe słowa, prosi uczniów by podczas wysłuchiwanie tej biografii przez czytającego nauczyciela zwrócili uwagę na nazwy miast jakie się w niej pojawiają;

- nauczyciel czyta biografię, następnie zdanie po zdaniu uczniowie starają się przy pomocy nauczyciela tłumaczyć tekst, wymieniają miasta związane z Kopernikiem (Toruń-Торунь, Frombork-Фромборк, Padwa- Падва, Ferrara - Феррара, Olsztyn-Ольштын-, Kraków- Краков-, Bolonia-Болония);
  - nauczyciel sprawdza czy uczniowie wiedzą na czym polegała przełomowa teoria Kopernika, dodatkowo wyjaśnia ją, prosi o zapoznanie się z tytułem dzieła Kopernika po rosyjsku „О вращении небесных тел”;
  - następnie nauczyciel pyta się uczniów: Кто по профессии Николай Коперник?
- Mikołaj Kopernik jest nazywany „człowiekiem renesansu”. Znamy go przede wszystkim jako astronoma ale wykonywał wiele innych zawodów, które chce, byście poznali. Na karcie pracy znajdują się te zawody. Nauczyciel czyta je, uczniowie tłumaczą i powtarzają po nauczycielu nowe słowa.

астроном – astronom   администратор- administrator

Экономист- ekonomista   дипломат- dyplomata

филолог- filolog   Врач- lekarz

Картограф- kartograf   Математик- matematyk

депутат –poseł   служащий- urzędnik

секретарь- sekretarz   Юрист- prawnik

- Jak widzicie, w jednym człowieku tyle talentów. Tylko talentami władał nasz patron i wspaniały Polak. Przed wami również wybór szkoły i tego, kim chcecie zostać. Może kogoś zainspiruje ten wielki człowiek
- nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy z nazwami planet układu słonecznego po rosyjsku; uczniowie głośno czytają nazwy planet;

3. Część podsumowująca.

Podsumujemy na koniec lekcję o naszym patronie wykonując kilka ćwiczeń, tzw. stacje zadaniowe.

- nauczyciel dzieli klasę na trzy grupy prosząc o wylosowanie z pudełka słomki w wybranym przez siebie kolorze (są trzy kolory słomek dla 3 grup);
- każda grupa otrzymuje trzy karty pracy

Zad 1.

Znajdź i wykreśl nazwy zawodów jakie wykonywał Mikołaj Kopernik (9).

ы	В	а	ф	а	р	г	о	т	р	а	к
э	К	о	н	о	м	и	с	т	л	д	ж
в	А	с	т	р	о	н	о	м	е	г	ш
п	Р	ф	и	л	о	л	о	г	г	л	в
и	С	ю	р	и	с	т	д	ж	з	ю	р
с	Ь	р	а	т	е	р	к	е	с	и	а
м	А	т	е	м	а	т	и	к	ч	с	ч
с	Ф	н	т	а	м	о	л	п	и	д	г

Zad 2.

Ułóż hasła do krzyżówki.

С
О
Л
Н
Е
Ч
Н
А
Я
С
И

C
T
E
M
A

Zad 3.

Znajdź nazwy miast, z którymi związane jest życie Mikołaja Kopernika (7).

ЛФОЫРВТОРУНЬЗШКГУФРОМБОРКМИЬБОЛОНИЯЬТИПАДВАЗЦУ
КЕНГШКРАКОВЖДЛОТОЛЬШТЫНУКЕНРФЕРРАРАТЬДЖЗ

Praca w grupach. Uczniowie mają za zadanie podzielić się zadaniami i jak najszybciej, poprawnie wykonać ćwiczenia.

Podsumowanie

Po wykonanym zadaniu nauczyciel sprawdza poprawność wykonanych zadań. Ocenia pracę grup.

- na zakończenie lekcji nauczyciel prosi o sporządzenie modelu układu słonecznego z udostępnionych przez nauczyciela materiałów oraz o przebranie wybranego kolegi/ koleżanki za Mikołaja Kopernika i przymocowanie do jego płaszcza nazw zawodów astronoma po rosyjsku;
- uwieńczeniem starań jest wykonanie wspólnego zdjęcia

Załączniki:

1. Życiorys Mikołaja Kopernika.

Николай Коперник

Николай Коперник, которого звали Миколай, родился 19 февраля 1473 года в польском городке Торунь на севере Польши.) Это сын германского торговца и польский астроном, создатель гелиоцентрической системы Вселенной. Получивший разностороннее образование в Кракове и Италии (Болония, Падва, Феррара) Коперник стал одним из самых ярких представителей польской научной и

общественной мысли позднего Средневековья. Он занимался математикой, медициной, инженерным делом, поэзией и переводами.

Для экономической мысли были важны идеи Коперника о необходимости «исправления» монет, установления единых правил чеканки для борьбы против обесценивания. Коперник был назначен экономическим администратором Вармии и поселился в **Ольштыне** 8 ноября 1516 года.

Но наиболее известным вкладом учёного в науку стала разработка новой картины мира. Наблюдения за движением небесных тел привели Коперника к выводу, что Земля неподвижна, а вокруг неё обращаются Солнце, Луна и звёзды. Это было в 1543 году когда польский астроном Николай Коперник изложил теорию о том, что все планеты вращаются вокруг Солнца.

На смену геоцентрической (землецентрической) схеме мироздания он выдвинул гелиоцентрическую (солнцецентрическую), согласно которой небесные тела, включая Землю, обращаются вокруг Солнца.

Коперник, впрочем, не решился представить эту дерзкую по тем временам теорию на суд современников. В 1543 году Николай Коперник пишет работу "О вращении небесных тел" и, заменив Землю в центре Солнечной системы на солнце.

Труд «Об обращениях небесных сфер» вышел в день его смерти (24 мая 1543 г. в городе **Фромборк** в Польше).

Профессии Коперника:

астроном – astronom администратор- administrator

Экономист- ekonomista

дипломат- dyplomata

филолог- filolog

Врач- lekarz

Картограф- kartograf Математик- matematyk

депутат –poseł

служащий- urzędnik

секретарь- sekretarz Юрист- prawnik

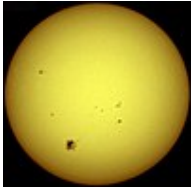
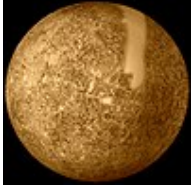
2. Układ słoneczny z nazwami planet po rosyjsku.

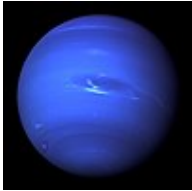
Układ Słoneczny - Солнечная система

polski a-z

.

rosyjski

polski a-z	.	rosyjski
<u>Układ</u> <u>Słonecznym</u>		<u>Солнечная</u> <u>система</u>
<u>Słońce</u>		<u>Солнце</u>
<u>Księżyc</u>		<u>Луна</u>
<u>Merkurym</u>		<u>Меркурий</u>
<u>Wenus</u>		<u>Венера</u>
<u>Ziemia</u>		<u>Земля</u>
<u>Mars</u>		<u>Марс</u>
<u>Jowisz</u>		<u>Юпитер</u>
<u>Saturn</u>		<u>Сатурн</u>

polski a-z	.	rosyjski
<u>Uranm</u>		<u>Уранм</u>
<u>Neptunm</u>		<u>Нептунм</u>
<u>Plutonm</u>		<u>Плутонм</u>

3. Nazwy zawodów do udekorowania postaci Mikołaja Kopernika.

А с т р о н о м а

д м и н и с т р а т о р

Э к о н о м и с т

д и п л о м а т

Ф и л о л о г В р
а ч

К а р т о г р а

ф М а т е м а т и к

Д е п у т а т с л

у ж а щ и й

с е к р е т а р ь

Ю р и с т